

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

4.8.2025

VRE – toimintaohje

VRE tulee sanoista vankomysiinille resistentti enterokokki. Enterokokit kuuluvat ihmisen suoliston normaaliin bakteerikasvustoon. Enterokokkien tavallisimmat ihmiseltä löydettävät lajit ovat *Enterococcus faecalis* ja *Enterococcus faecium*. Enterokokin taudinaiheuttamiskyky on vähäinen ja tavallisin sen aiheuttama infektio on virtsatietulehdus.

Kun enterokokki kehittää vastustuskyvyn vankomysiinille, on kyseessä VRE. Vankomysiiniä käytetään tavallisesti sairaaloissa vakavien enterokokin aiheuttamien infektioiden hoidossa.

Suolistomikrobit kuten *Enterococcus faecalis* ja *Enterococcus faecium* ovat luonnostaan resistenttejä useille antibiooteille ja ne voivat helposti muuttua moniresistenteiksi mikrobeiksi antibioottihoitojen aikana. Kun enterokokki kehittää vastustuskyvyn vankomysiinille, on kyseessä VRE.

Antibioottihoidon herkkyys (S, I) VRE:lle tulee varmistaa ennen antibioottihoidon aloittamista bakteeriviljelyn herkkyysmäärittämisestä.

VRE:n aiheuttamat infektiot hoidetaan bakteerista tehdyn herkkyysmäärittäksen mukaisella antibioottihoidolla. Tarvittaessa hoidosta voi konsultoida infektiolääkäriä. VRE-kantojen häätöön ei ole olemassa mikrobilääkkeitä.

1.1 Hoitokäytännöt terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköissä

VRE tarttuu kosketustartuntana, minkä vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä **VRE-kantajaa hoidetaan kosketusvarotoimin**. Ilman välityksellä bakteeri ei leviä. Tärkein keino ehkäistä VRE:n leviäminen on oikea käsihygienia.

Varotoimet

- Vuodeosastolla VRE-kantajan hoidossa toteutetaan kosketusvarotoimia
- Toimenpideyksiköissä, leikkaussalissa ja heräämössä toteutetaan kosketusvarotoimia
- Asumispalveluyksiköissä ja kotihoidossa kantajaa hoidetaan siten, että lähihoidossa toteutetaan kosketusvarotoimia
- Avovastaanotolla kantajaa hoidetaan tavanomaisin varotoimin

VRE-kantajan hoitaminen vuodeosastolla tai asumispalveluyksikössä

VRE-kantaja sijoitetaan yhden hengen huoneeseen, jossa on oma wc- ja kylpyhuonetila. Ellei tämä ole mahdollista, kantaja voidaan sijoittaa samaan huoneeseen muiden samaa bakteeria kantavien kanssa. Kaikki huoneessa kävijät ja kantaja itse noudattavat oikeaa käsihygieniaa, eli kädet desinfioidaan aina ennen huoneeseen tuloa ja sieltä lähdettäessä.

Kantajan **lähihoitotoimenpiteissä käytetään kosketusvarotoimisuojaimia**. Henkilökunta suojautuu kertakäyttöisellä esiliinalla ja nitrilikäsineillä sekä tarvittaessa kirurgisella suu-
nenäsuojuksella, kun on vaara eriteroiskeista. Kädet desinfioidaan ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen. Suojavaatetusta ei käytetä, jos huoneeseen pistäydytään tuomaan esimerkiksi lehteä tai ruokatarjotinta.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

4.8.2025

Kantaja voi osallistua normaalisti ruokailuihin, harrastustoimintaan ja oleskeluun yleisissä tiloissa.

Eritetahrat pyyhitään Eritetahradesinfektio -ohjeen mukaisesti. Hoitotoimien jälkeen huonetilan kosketuspinnat pyyhitään ja kaikki roskat laitetaan roskapussiin, pussi suljetaan ja viedään huoneesta pois isompaan lajitteluun.

VRE-kantajan pyykki pestään erillään muusta pyykistä. Likapyykkiä käsitellään samoilla suojaimilla kuin lähihoitotilanteissa. Kts. tarkemmat ohjeet: Kosketusvarotoimet vuodeosastolla, Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä sekä Pyykin käsittely sote-yksiköissä - ohjeista.

1.2 Riskitietomerkintä ja näytteet

VRE-löydöksestä tehdään merkintä sairauskertomuksen riskitietoihin. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella merkinnän tekee Infektioiden torjuntayksikkö. **VRE riskitieto on kriittinen ja se on voimassa toistaiseksi.** Riskitieto on pysyvä. Kun henkilöllä on todettu VRE, ei uusia näytteitä tarvitse ottaa, esim. tullessa sairaalaan tai osastohoitoon.

VRE-näytteitä otetaan moniresistenttien mikrobien torjuntaohjeen mukaisesti:

- Ulkomailla sairaalahoidossa olleilta potilailta tulee ottaa VREVi-näytteet kahtena peräkkäisenä päivänä VRE:n poissulkemiseksi.

Katso tarkemmin: Moniresistenttien mikrobien torjuntaohje

1.3 Altistuneiden seulonta ja epidemia

VRE-kantajalle altistuneiden seulonta ohjeistetaan Infektioiden torjuntayksiköstä. Altistuneeksi määritellään VRE-kantajan kanssa samassa potilashuoneessa olleet tai samaa wc-suihkutilaa kantajan kanssa käyttäneet potilaat.

Epidemiaa epäiltäessä tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti. Tämän ohjeen lisäksi voi olla erillinen ohjeistus epidemian tai poikkeavan paikallisen tilanteen vuoksi. Poikkeus on kirjattuna näiden potilaiden riskitietoihin. Epidemiatilanteessa hygieniahoitaja antaa erillisen ohjeistuksen seulontanäytteiden otosta.

1.4 VRE-kantajan ohjaus

Hoitoyksikköjen ulkopuolella VRE-kantaja viettää normaalia elämää. VRE-kantajalle annetaan ohjeet hoitoyksikössä suullisesti ja lisäksi kantaja saa kirjallisen ohjeen. Kantajaa ohjataan toteuttamaan hyvää käsi- ja wc-hygieniaa. Bakteerin kantajuudesta kerrotaan omaisille vain kantajan luvalla.

1.5 Tiedottaminen

Tietoa VRE-kantajuudesta ei saa välittää sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisille toimijoille. Hoitoyksiköissä tieto väitetään kaikille, jotka hoitavat kantajaa (mm. laboratorio, fysioterapia, laitoshuolto). Tiedon tulee välittyä myös hoitoyksiköstä toiseen siirryttäessä.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Medisiiniset palvelut
Infektioiden torjunta

4.8.2025

1.6 Vierailijat

Vierailijat ohjataan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Heidät ohjataan desinfioimaan kädet yksikköön tullessa ja pois lähtiessä. Omaisia ja muita vierailijoita ohjataan pyytämään henkilökunnalta neuvoja ja ohjausta, jos he haluavat avustaa VRE-kantajaa hoitotoimissa. Vierailijat voivat olla huoneessa ilman suojaimia. Kantajan terveystietoja ei tule kertoa vierailijoille.

Ongelmatilanteissa ota yhteyttä hygieniahoitajaan.